

מאמר שלישי בסידרה: האנשים שחינו והנהיגו את אייכמן בדרכו אל אושוויץ

מירד הליא-יוצלחים

במקצועות בהם בחרו. כולם קינאו בחברה המסודרת בה לא הצליחו להיקלט, ולה רחשו על כן בוז עמוק ואכול-מרירות. ולכולם לא היה, בהחלט, מה להפסיד.

סטודנט, סוחר, שוב סטודנט, שוב סוחר, מזכיר פרטי (לאמיתו של דבר — מובטל), מגדל עופות ושפנים — זוהי ההיסטוריה האישית של מפקדו של אייכמן, היינריך הימלר. הימלר היה אפס מאופס מכל הבחינות — בעל הופעה הסרת-רושם, פנים חסרות-הבעה, אדם נטול כשרונות מיוחדים. לאחר מכן, בשורות המנגנון הנאצי, נתגלה כמארגן טוב אך חסר-מיון. השכלתו היתה אפסית, רעיונותיו מטורפים.

יוסף גבלס, האיש שנתגלה לאחר מכן כתוצמלן שטני וגאוני כאחד, נכשל בתור עתונאי, רצה להיות מחזאי, חלם על קאריירה של סופר מבריק, ניסה את מזלו בטרשים. הוא נכשל בכל. העובדה שרגלו היתה מנחנת מלידה ושצלע כל חייו, רק הוסיפה מרירות וציניות לתסביך-הנחיתות שלו.

לא הרבה יותר נורמאלי היה הלמן גרינג, במשך זמן רב האדם מסי 2 של המשטר. הוא התחנך בבית-ספר לקצינים של הקיסר, הצטיין כטייס קרבי במלחמת העולם הראשונה, נחשב לגיבור לאומי, השתייך בלי ספק לחברה הטובה. אולם אחרי המלחמה ירד מגדולתו. ילדי-התפנוקים של המלחמה הפך למובטל כרוני, שקוע תמיד בחובות, נרדף תמיד על-ידי פקידיו ההוצאה-לפועל. כנורקומאן מושבע (מורפיניסט) עבר כמה פעמים טיפול בבתי-חולים לחולי-רוח. האיש הברוטאלי והילדותי, שהתרוצע בימי המלחמה עם גדולי הקיסרות, הסתובב כחיה בודה — עד שנתקל בהיטלר.

ארנסט ריהם, מפקד פלוגות-הסער החומות, היה סרן קרבי מצטיין במלחמת-העולם הראשונה, נפצע כמה פעמים, מצא את עצמו לפתע חסר עתיד בימי שלום. הוא חלם על גן-העדן האבוד של המלחמה, היה מנותק מכל מקצוע אורח, מכל חברה סדירה, מכל חיי משפחה.

ריהם היה ראש כנופיית הומריסכטואלים שהתבצרה בצמרת המפלגה, וביחוד במנהיגות פלוגות-הסער (עד שהושמדה על-ידי היטלר והימלר, מסיבות בלתי-מיניות, שבטח של יוני 1934). הומריסכטואלים אלה, שהיו מנודים על-ידי החברה הסדירה, התקשו שבעתים להצליח בחיים נורמאליים.

היה זה צבא גדול של לא-יוצלחים, שהציף את בתי-המרוח של גרמניה למחרת סיום המלחמה. בני-אצילים שירדו מנכסיהם, בני בורגנים מושחתים שהוקאו על-ידי החברה המסודרת, קציני-מילואים שלא יכלו לחזור למקצועותיהם הנחוצים שמלפני המלחמה, אנשי-בוהימה שלא הצליחו להגיע למעמד אמנים וסופרים, אינטלקטואלים חסרי-יכולת שרעיונו-תיהם עוררו גיחוך.

כולם היו מרינפשי. לכולם היה נדמה כי כוחות שטניים השתלטו על החברה ומנעו בעדה להכיר בערכם. כולם ביקשו רעיון שיוכלו להיתלות בו, צבא שבו יוכלו להיקלט, להיטמע, לאבד את תחושת אפסותם.

לבדו, היה כל אחד מהם אפס. אולם ביחד הם הצליחו ליהפך לכוח אדיר — אכזר מאין כמוהו, מוחץ מאין כמוהו, מכיין שהיה משוחרר מכל המעצורים המוסריים והאנושיים. כדי להתלכד למחנה כזה, היו דרושים רק שני נתונים — רעיון ומנהיג.

כאשר נמצא המנהיג, היה זה הלא-יוצלח העליון, האיש שנכשל יותר מכולם, הפרצוף המחוק ביותר, אדם „באנאלי ונורא“ כאחד, כדברי הביוגרף שלו. הוא היה מלך הלא-יוצלחים והוא הוביל אותם עד למיפתן שלטון-העולם.

בן שז אב עריץ

אדולף היטלר נראה כאילו נלקח ישר מספר מנתח-דוגמאות של פסיכואנאליטיקן. אביו, אחד אלוואס שיקלגרובר (ששינה את שמו, מאוחר בחייו, ל"היטלר" כדי לזכות בירושה של קרוב-משפחה בעל אותו שם) היה ילד בלתי-חוקי. הוא נשא בזו אחר זו שלוש נשים. אשתו הראשונה היתה מבוגרת ממנו ב-14 שנים. אשתו השלישית, אותה נשא בהיותו בן 48, היתה צעירה ממנו ב-23 שנה. אשתו זו ילדה לו חמשה ילדים, מהם מתו שלושה בילדותם.

אדולף היטלר נולד ב-1889. אביו היה בן 54, אמו בת 31, משפחה בלתי-נורמאלית מטבעה.

היטלר

שתי תמונות, שלא פורסמו בחייו, נמצאו אחרי המלחמה בארכיון צלמו הפרטי. הן צולמו בראשית דרכו הפוליטית של היטלר, נפסלו על-ידי מפני שהגיע למסקנה כי התלבושות בהן הוא לבוש אינן מתאימות, הופכות אותו לסנוחך.

הולדות חייו גרשמו בכתביד רגיל, חסר-אופי. „גולדתי ב-19, במרס, 1906,“ כתב אדולף אייכמן, „בעיר סולנינג שבמחוזו הריון. בעיר לינץ (אוסטריה), שם שימש אבי כאחד המנהלים של חברת החשמליות, ביקרתי בבית-הספר היסודי וסיימתי ארבע כיתות של ביה-הספר הריאלי. כן למדתי שנתיים במכון הגבוה לטכניקה חשמלית והנדסת מכונות. בשנים 1925 עד 1927 עבדתי בתור מוכר בחברה של מכונות חשמליות. עובתי משרה זו מרצוני הטוב, מכיין שחברת ואקום בחינה מסרה לי את הסוכנות שלה למחוז אוסטריה-עילית. עבדתי אצל מירמה זו עד יוני 1933, באוסטריה-עילית, בזאלצבורג ובטיירול הצפונית. לאחר מכן פוטרתי מעבודתי בגלל השתייכותי למפלגה הנאצית. הקונסול הגרמני בלינץ אישר לי עובדה זו במכתב שצורף לתיק האישי שלי במיפקדת ה.ס.ס.“

אחרי שהשתייכתי במשך חמש שנים לאירגון לוחמי-החזית האוסטרו-גרמניים (שנקרא אז אירגון-המאבק האנטי-מארכיסטי) הצטרפתי למפלגה הנאצית האוסטרית ב-1 באפריל, 1932, וקיבלתי את מסי החבר 889,895. באותו תאריך הצטרפתי ל-ס.ס., שם קיבלתי את מסי החבר 45,326. הושבעתי בעת סיורו של היינריך הימלר אצל ה-ס.ס. האוסטרי בשנת 1932. בתק בו נמצאו תולדות-חיים אלה היה גם דו"ח אישי כתוב בידי מסקו, ב-1937. בו הוגדר אופיו של אייכמן. „הגזע: נורדידינארי. יציבות אישית: בעלת בטחון עצמי. תכונות אופי: פעיל מאוד, חברי, שאפתני. כושר תמישה: טוב מאוד. ידע והשכלה: טובים מאוד, במיוחד בשטח המקצוע שלו. כשרונות מיוחדים: לנהל מר"מ, לנאום, לארגן. הגדרה כללית: אדם נמרץ ואימפולסיבי, בעל כשרון רב לניהול עצמאי של שטחו המקצועי. לדעת הכל, מומחה בשטחו.“

אם יסולק הסלאנג הנאצי מן המסמכים האלה, הרי מתקבלת תמונה ברורה למדי של הטיפוס: אדם שלא הצליח להסתדר בחיים האזרחיים. צעיר מבית בורגני, שלא סיים את חוק לימודיו באוניברסיטה ולא הגיע לדרגה אקדמית, שהיא תנאי-ליעבור לקאריירה אמיתית בגרמניה ואוסטריה. במשך שמונה שנים נמק במקצועות שגוראו לו בלי ספק כמשפילים — זבן וסוכן-נוסע. גם ממשרה זו פוטר, קרוב להדאי בשל חוסר-כשרון, שהוסחו על-ידי כנוקמנות פוליטית.

ובאותו זמן: אופי שאפתני, בטחון עצמי מופרז, הרצון להתבלס. אלה שני היסודות שהיו דרושים כדי להרכיב את אופיו של הנאצי האמיתי: אי-היכולת להסתדר ובטחון עצמי מופרז. בגרמניה של שנות ה-20 ובאוסטריה של שנות ה-30, היה לאדם כזה רק פתרון אחד לבעיותיו: ליהפך לנאצי מקצועי.

הלא-יוצלחים מחפשים מך

המפלגה הנאצית היתה אגודה מקצועית של לא-יוצלחים. אותו מנגנון, שניהל לאתר מן בכושרו כה רב את מלחמת-ההשמדה ושכמעט השתלט על העולם, היה מורכב מאנשים שאיש מהם לא יכול היה להסתדר ולהתקדם בחיים שקטים. היו אלה אנשים שחיו בשולי החברה. לרובם לא היו חיי-משפחה. רובם באו מבתים בורגניים טובים ומסודרים, אך נטשו את ההתי בו גדלו, או נטלטו ממנו. כולם נכשלו

• גזעם של בני אירופה הדרומית-המזרחית, שהוגדרו על-ידי מוסחי הגזענות כגבוהים, חומים, ארוכי-אף, קצירי-אש.

הגבר השמון (מאחורי הכלה, שמאל) מפקד פלוגות-הסער, עומד ליד גרינג בחתונת אחד מראשי פלוגות-הסער, קארל ארנסט. היטלר פקד על ההונמי סכסואלים בצמרת ה-ס.ס. להתחתן, כדי לטשטש את השטרוריה. ריהם וארנסט נקטלו.

ריהם